

Anne Lehto

Vilkas koulutusvuosi johdatti seuran 95. toimintavuoteen

Vuosi 2023 oli Suomen tieteellisen kirjastoseuran uuden strategian ensimmäinen toteutusvuosi. Keskityimme pääasioiden tekemiseen eli kehittämään alan osaamista, luomaan jäsenille lisäarvoa ja tekemään yhteiskunnallista vaikuttamista. Vuosi 2023 oli seuran talouden kannalta positiivinen vilkkaan koulustoiminnan ansiosta.

STKS:n edellisen ja nykyisen hallituksen jäseniä ja toimihenkilöitä ryhmäkuvassa tammikuussa 2024, jolloin nykyinen hallitus aloitti toimikautensa.
Kuva: Jussi Männistö.

Toimin vuonna 2023 puheenjohtajana toista vuotta ja tukenani varapuheenjohtajana toimi Katja Hilska-Keinänen Suomen ympäristökeskuksesta. Hallituksen muut jäsenet olivat Marita Ahola, Tuija Korhonen, Virpi Kultanen, Marjo Kuusela, Jaana Latvanen, Soile Manninen ja Henri Pitkänen.

Strategia osoitti toiminnalle suunnan

Vuosi 2023 oli varsinainen ensimmäinen kokonainen seuran uudistetun strategian toteutusvuosi. Seuran strategiaan vuosille 2022–2026 on kirjattu seuraavat strategiset päämäärät:

1. Alan osaamisen kehittäminen
2. Kiinnostava ja hyödyttävä jäsenyys
3. Vastuullinen toiminta sekä ennakko- ja aktiivinen vaikuttamistyö.

Alan osaamisen kehittäminen

Strategian ja toimintasuunnitelman mukaisesti järjestettiin ajankohtaisia koulutuksia ja vuosi 2023 olikin aktiivisin koulutusvuosi koronapandemian jälkeen. Noin puolet koulutuksista pidettiin webinaareina ja puolet lähitoteutuksina. Lähitilaisuuksista yksi järjestettiin Jyväskylässä ja loput Helsingissä. Monipuoliset aiheet sekä verkko- ja lähitoteutukset myös pääkaupunkiseudun ulkopuolella lisäsivät seuran koulutusten maantieteellistä saavutettavuutta jäsenille ja kaikille kiinnostuneille. Koulutuksia markkinoitiin aktiivisesti myös alan opiskelijoille. STKS:n koulutukset vuonna 2023 olivat seuraavat:

- Keväinen löytöretki tekoälyyn, webinaari 23.5.
- Tekijänoikeutta kirjastoissa, Helsinki 14.6.
- STKS-demolabs – Miten kielimalli vastaa kysymyksiin sille tuntemattomista aineistoista, webinaari 13.10.
- ”Missä ne kirjat on?” – kirjastot pienenevissä tiloissa, Helsinki 26.10.
- Muuttuva, monipuolistuva ja moninaistuva informaatiolukutaito, Jyväskylä 17.11.
- Timanttiset työkalut – teoriaa ja tarinoita kirjaston palveluiden kehittämisestä, webinaari 30.11.

Kiinnostava ja hyödyttävä jäsenyys

STKS:n jäsenmäärä oli vuoden 2023 lopussa 398 jäsentä. Edellisenä vuonna jäsenmäärä oli 413, joten määrä väheni vuoden 2023 aikana 3,6 %. Jäsenmäärän loiva lasku johtuu muun muassa alan eläköitymisistä. Seuran jäsenrekisteristä on myös viime vuosina poistettu sellaiset jäsenet, joiden jäsenmaksu on ollut maksamatta useampana peräkkäisenä vuotena. Seura on olemassa jäseniään varten ja jäsenmaksut on pidetty samoina jo pidempään.

Vuoden aikana saatiin uusia henkilö- ja myös yhteisöjäseniä seuraan. On hienoa todeta, että seuran jäsenyys kiinnostaa alan toimijoita.

Hallitus pohti vuoden aikana keinoja jäsenhankintaan ja strategian ja toimintasuunnitelman mukaisesti erityisesti alan opiskelijoiden kiinnostuksen herättämiseen seuran toimintaan. Syksyllä puheenjohtaja sai kutsun esitellä AMKIT-kirjastonjohtajille seuran ajankohtaista toimintaa, mikä herätti kiinnostusta. Opiskelijayhteistyö

Anne Lehto vetämässä STKS:n hallituksen kokousta Kaisa-talossa. Lehdon toinen toimikausi seuran puheenjohtajana käynnistyi vuoden 2024 alussa.

Kuva: Jussi Männistö.

aktivoitui vuoden aikana, kun Henri Pitkänen nimettiin hallituksen opiskelijayhteyshenkilöksi, ja hän markkinoi seuraa alan opiskelijoille muun muassa Oulussa. Opiskelijoille tarjottiin vuoden aikana myös ilmaispaiikkoja koulutuksiin.

Vastuullinen toiminta sekä ennakoiva ja aktiivinen vaikuttamistyö

STKS:n toiminnan vastuullisuutta pohdittiin seuran käytännön toiminnassa. Etäkokousten ja tapahtumien avulla vähennettiin matkustamista. Jos kansainvälisiin kokouksiin oli mahdollista osallistua etäyhteydellä, asiaa harkittiin myös vastuullisuuden näkökulmasta. Lähikokousten vakiinnuttua uudelleen koronatauon jälkeen ei etäosallistumismahdollisuutta kuitenkaan aina ollut tarjolla. Etäkokoukset ovat joissakin tilanteissa erinomaisia, mutta etäosallistuminen ei kaikilta osin korvaa kasvokkain tapaamista, joka on tärkeää varsinkin uusien toimijoiden verkostoitumisen, vuorovaikutuksen ja luottamuksen rakentamisen kannalta.

On ilahduttavaa, että jo useamman vuoden tavoitteenamme ollut seuran arkistoaineiston siirto saatiin toteutettua kesällä Kansalliskirjastoon liitettäväksi seuran vanhemman arkistokokoelman yhteyteen. Näin STKS:n historian eri vaiheet säilyvät myös tuleville sukupolville tutkimuksen käyttöön.

Seuran yhtenä keskeisenä toimintamuotona on vaikuttaminen yhteisellä äänellä alan kehitykseen. Vaikuttamistyössämme kirjastojuridiikan työryhmä on asiantuntemuksellaan keskeinen toimija hallituksen ja puheenjohtajan tukena. Vaikuttamistyössä seura toimi myös muiden toimijoiden kanssa yhdessä, muun muassa KAM-juridiikkaverkostossa.

Hallitus, toimihenkilöt ja talous

Seuran uusi ja vanha hallitus aloittivat vuoden perinteisesti yhteisellä kokouksella tammikuussa Kansalliskirjastossa. Työryhmien toiminnan tueksi järjestettiin helmikuussa yhteinen etätapaaminen hallituksen ja

työryhmien puheenjohtajien ja muiden toimihenkilöiden kesken. Kullekin työryhmälle oli nimetty hallituksesta yhteyshenkilö, joka osaltaan huolehti tiedonkulusta hallituksen ja työryhmänsä välillä.

Seuran hallitus kokoontui vuoden ensimmäisen lähikokouksen lisäksi kahdeksan kertaa etänä. Seuran kevätkokous pidettiin 16. 5. ja syyskokous 28. 11. Molemmat kokoukset järjestettiin hybridikokouksena verkon välityksellä Tieteiden talolla. Syyskokouksessa valittiin seuran hallitukseen uusiksi jäseniksi kaudelle 2024–2025 Marita Ahola, Mika Holopainen, Markku Laitinen ja Susanna Parikka.

Loppusyksystä tapahtui myös toimihenkilövaihdos, kun STKS:n pitkäaikainen sihteeri Tuula Hurskainen jäi pois sihteerin tehtävästä. Uutena sihteerinä aloitti Satu Nikander. Sihteerit työskentelivät yhdessä kuukauden ajan, kun Tuula perehdytti Satua tehtäviin.

Vuosi 2023 oli seuran talouden kannalta positiivinen vilkkaan koulutustoiminnan ansiosta. Hallitus ja työryhmät kokoontuivat pääosin etänä, mikä vaikutti seuran talouteen tasapainottavasti.

Signum jatkoi toimintamallia, jossa lehden kolme numeroa julkaistiin

ainoastaan verkossa ja vuoden viimeinen numero toimitettiin jäsenille myös painettuna. Painettua numeroa käytettiin myös seuran markkinointiin opiskelijoille ja muille kohderyhmille. Uutiskirjeen avulla lehden numeroille saatiin lisää näkyvyyttä jäsenistölle. Seuran toiminnan markkinoimiseksi laadittiin myös painettu esite.

Kokonaisuutena voimme olla erittäin tyytyväisiä aktiiviseen toimintavuoteemme. Suuri kiitos sitoutumisesta kuuluu työryhmien jäsenille ja toimihenkilöille.

2024: 95-vuotisjuhlavuosi käynnistynyt

Seuramme historia alkaa jo vuodesta 1929, joten STKS täyttää tänä vuonna 95 vuotta. Seura on ollut keskeinen toimija tieteellisten kirjastojen henkilökunnan osaamisen kehittämisessä ja se oli myös IFLA:n ensimmäinen jäsen Suomessa.

Arvostan edeltäjäni ja kaikkien seurassa toimineiden työryhmien jäsenten, toimihenkilöiden ja vapaaehtoisten työtä tieteellisten kirjastojen asiantuntijoiden ja koko toimialan kehittämiseksi.

Olkaamme ylpeitä 95-vuotiaasta seurastamme!

Lähteet

Suomen tieteellisen kirjastoseuran strategia 2022–2026. https://www.stks.fi/wp-content/uploads/2022/06/STKS-strategia_2022.pdf. Luettu 24. 2. 2024.

Kirjoittaja

ANNE LEHTO

Vaasan yliopisto, Tritonia

STKS:n pj. (2022–)

anne.lehto@uwasa.fi

<https://orcid.org/0000-0002-1040-1399>